

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Somos Géza által képviselt felperesnek a dr.Hegedűs Csilla jogtanácsos által képviselt Vám- és Pénzügyőrség Közép-magyarországi Regionális Parancsnoksága (1143 Budapest, Hungária krt. 112-114.) alperes elleni vámügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 2. napján kelt 8.K.33.465/2009/2. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 8.K.33.465/2009/2. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az alperes 2009. június 5-én kelt 6965-1/2009. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 210.000 (kettőszáztízezer) forint kereseti és 210.000 (kettőszáztízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 2005. augusztus 30. és 2006. december 14. között gumi ékszíjat, seegher gyűrűt és szimeringet exportált Romániába. A felperes a termékek magyar származó helyzetét az exportszámlákon feltüntetett számlanyilatkozattal igazolta.

A román vámhatóság a számlanyilatkozatok utólagos ellenőrzése céljából 61 db számlát a magyar vámhatóság részére visszaküldött.

Az elsőfokú vámhatóság az exportált termékek származó helyzetét alátámasztó okmányok bemutatására szólította fel a felperest, majd a rendelkezésre álló okmányok alapján a vizsgálatot lefolytatta. Ennek eredményeképpen 35 db számlanyilatkozat utólagos megerősítésének elutasítása, illetőleg részbeni megerősítése miatt határozatával 3.500.000 forint vámigazgatási bírság megfizetésére kötelezte a felperest.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2009. június 5. napján meghozott 6965-1/2009. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozata indokolásában rámutatott, hogy a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló Európai Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) 4. számú jegyzőkönyvének 28. cikk /2/ bekezdése és 21. cikk /3/ bekezdése szerint az exportőr legalább három évig köteles megőrizni a származást igazoló okmányokat és késznek kell mutatkoznia arra, hogy azokat az exportáló ország vámhatóságának kérésére bemutassa.

A vásárlást igazoló számlának az exportszámlákkal történő összevetéséből megállapítható volt, hogy a felperes nem tudta benyújtani a teljes exportra vonatkozó dokumentációt. Ezért a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 61/A. § /3/ bekezdése értelmében vámigazgatási bírság megfizetésére köteles, figyelemmel arra, hogy a visszaküldött származási nyilatkozatokat tartalmazó számlán szereplő adatok az utólagos vizsgálat során valótlannak bizonyultak.

Az alperes határozatát a felperes keresettel támadta, kérve annak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését.

A Fővárosi Bíróság a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a Vtv. 61/A. § /3/ bekezdése nem visszaható hatállyal hozta létre a vámigazgatási bírság jogintézményét, hanem megteremtette a jogalapját annak, hogy az utólagos ellenőrzés során feltárt jogsértés nem maradjon következmény nélkül. A rendelkezés az utólagos vizsgálat esetére vonatkozik, tehát az ennek során feltárt valamely hiányosság megállapítása miatt rendeli alkalmazni a bírság jogkövetkezményét. Ebből következik, hogy nem a számlanyilatkozat megtételének, kiállításának időpontjának, hanem annak van jelentősége, hogy az utólagos ellenőrzésre mikor került sor. A korábban adott számlanyilatkozat valódiságát a felperes hitelt érdemlő módon igazolni nem tudta. Ez a tény a román vámszerv megkeresésére 2008. január 1. napja után indult utólagos vizsgálat alkalmával derült ki, tehát jogszerűen került sor a vámigazgatási bírság kiszabására.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte annak és az alperesi határozatnak - az elsőfokú határozatra is kiterjedően történő - hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint az alperes olyan magatartáshoz kapcsolt jogkövetkezményeket, amely a jogszabály kihirdetése előtt már megvalósult, következésképp a jövőre vonatkozóan életbe léptetett Vtv. 61/A. § /3/ bekezdésében foglaltakat visszaható hatállyal alkalmazta, amely sérti a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 12. § /2/ bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróságnak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a származási nyilatkozatokat tartalmazó számlán szereplő adatok valótlanságának utólagos vizsgálat keretében történő megállapítása során, a 2008. január 1. napjától hatályos vámigazgatási bírság kiszabását lehetővé tevő jogszabályi rendelkezések alkalmazhatóak-e, figyelemmel arra, hogy az exportálásra 2008. évet megelőzően került sor.

A rendelkezésre álló adatokból kétséggkívül megállapítható, hogy a felperes különböző késztermékeket exportált 2005-2006. évben Romániába. A Megállapodás 4. számú jegyzőkönyv 28. cikk (2) bekezdése a származást igazoló okmányok megőrzését legalább 3 évig az exportőr kötelezettségévé teszi. A szükséges dokumentumoknak tehát az exportálás időpontjában rendelkezésre kell állni, sőt azt további 3 évig az exportáló ország vámhatósága kérésére be kell tudni mutatni. Nincs tehát jelentősége azon felperesi előadásnak, hogy az exportált áruk beszerzésére mikor került sor, illetve annak időpontjára tekintettel a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti iratmegőrzési kötelezettsége már nem áll fenn. Az exportőrt terheli minden esetben az adott termék származó helyzetének megfelelő módon és tartalommal történő igazolása, amelynek a felperes kétséggkívül csak részlegesen tudott eleget tenni.

Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 128. §-a léptette hatályba a Vtv. új III. fejezetét, „Vámigazgatási bírság” címmel. A Módtv. 377. § /1/ bekezdése szerint a Vtv-t módosító rendelkezések 2008. január 1. napján léptek hatályba.

A közigazgatási határozatok jogalapját képező Vtv. 61/A. § /3/ bekezdése a következőképpen rendelkezik:

Ha az EUR. 1 vagy az EUR-MED szállítási bizonyítvány vagy származási nyilatkozatot tartalmazó számlát a külföldi vámhatóság a rajta lévő adatok ellenőrzése céljából visszaküldi Magyarországra,

illetve külföldi megkeresés nélkül a magyar vámhatóság az előzőekben nevesített okmányokat, valamint a „Beszállítói Nyilatkozat”-okat vizsgálat tárgyává teszi és az utólagos vizsgálat során az adatok valótlannak bizonyulnak, az exportőr vagy a beszállító az eladási ár, annak hiányában az áru értékének egy százalékát, de legalább százezer, legfeljebb a /4/ bekezdésben meghatározott vámigazgatási bírságot köteles fizetni.

A perbeli esetben a külföldi vámhatóság 2008. évet követően küldte vissza adatellenőrzés céljából a származási nyilatkozatokat tartalmazó számlákat, ennek eredményeképpen folytatott le utólagos vizsgálatot a vámhatóság és állapította meg az adatok valótlanságát.

A fentebb idézett jogi norma eljárási és anyagi jogi szabályokat egyaránt tartalmaz. Előbbi az utólagos ellenőrzés lefolytatásának lehetőségében, utóbbi a vámigazgatási bírság alkalmazhatóságában testesül meg.

A Módtv. záró rendelkezései a hatálybaléptetés kapcsán átmeneti rendelkezést nem tartalmaznak, az egy meghatározott időponthoz, 2008. január 1. napjához kötődött. Ettől az időponttól a Vtv. 61/A. §-ában megfogalmazott eljárási cselekményeket a vámhatóság jogszabályi felhatalmazás birtokában elvégezhetette.

A Legfelsőbb Bíróság - eltérően az elsőfokú bíróság okfejtésétől - rámutat arra, hogy a szankció az exportszámlákon feltüntetett számlanyilatkozatok valótlanságához kapcsolódott, amelyet az utólagos vizsgálat során tártak fel. A jogkövetkezményt kiváltó magatartás, cselekmény 2005. - 2006-ban történt, míg a bírság alkalmazhatóságát a Vtv. 61/A. § /3/ bekezdése csak 2008. január 1. napjától teremtette meg. A bírói gyakorlat teljesen egységes abban, hogy az adott cselekmény szankcionálhatósága az elkövetés idején hatályban lévő jogszabályi rendelkezések mentén történhet meg.

A Jat. 12. § /2/ bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

A Módtv. hatálybaléptető rendelkezései a jogszabályt a hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyokra nem rendelik alkalmazni, ebből, illetve az indokolásban kifejtettekben következően a felperes 2005-2006. évbéli mulasztása az akkor hatályos anyagi jogszabályi rendelkezések hiányában, vámigazgatási bírsággal nem szankcionálható. Tény, hogy a gazdasági cselekmény időpontjában az adott jogszabályokat a felperes teljes körűen nem tartotta be, azonban ennek a 2008. január 1. napját követően hatálybalépett rendelkezések szerinti jogkövetkezményét nem lehet levonni az alperes által értelmezett módon. Erre kizárólag akkor kerülhet sor, ha az utólagos ellenőrzés alapját képező gazdasági esemény 2008. január 1-je utáni.

A Fővárosi Bíróság a tényállás helyes megállapítása mellett abból téves következtetést vont le, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat megsértette, ezért a Legfelsőbb Bíróság azt a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapulvételével hatályon kívül helyezte. Minthogy a vámigazgatási bírság jogalapja a felperest érintően nem állt fenn, ezért a Pp. 339. § /1/ bekezdése szerint az alperes határozatát új eljárás mellőzésével - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - szintén hatályon kívül helyezte.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes jogi képviselettel felmerült kereseti és felülvizsgálati perköltségének a megfizetésére. A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán lerovásra nem került kereseti és felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakra figyelemmel, az állam viseli.

Budapest, 2010. november 29.

Dr.Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr.Sperka Kálmán sk. előadó bíró, Dr.Márton Gizella sk. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági írnok